

Polskie i dotyczące Polski prace odonatologiczne. 17. Rok 2018
Polish and dedicated to Poland odonatological papers. 17. The year 2018

Paweł Buczyński¹, Grzegorz Tończyk²

¹Zakład Zoologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, ul. Akademicka 19, 20-033 Lublin; pawbucz@gmail.com

²Katedra Zoologii Bezkręgowców i Hydrobiologii, Uniwersytet Łódzki, ul. Banacha 12/16, 90-237 Łódź, e-mail: tonczyk.grzegorz@gmail.com

Abstract The authors present a list of Polish and dedicated to Poland odonatological papers that were published in the year 2018. In the reported time period, 42 works of various kind were published, and one Ph.D. thesis was created. In addition, the list of publications from 2017 has been supplemented by three positions.

Key Words. Odonata, dragonflies, bibliography, 2018, Poland, Polish authors.

Poniżej zestawiamy prace na temat ważek Polski i/lub stworzone przez odonatologów polskich, które ukazały się w roku kalendarzowym 2018, i uzupełniamy spis z roku 2017. Jako pierwszy podany jest tytuł w języku publikacji, po myślniku – tytuł w języku streszczenia. W nawiasie kwadratowym podano własne tłumaczenie tytułu na język angielski, jeśli dana praca nie zawiera (pod)tytułu angielskiego.

2017 – uzupełnienie

Rozdziały w monografiach

1. JĘDRO G., PIĄTEK G., HADWICZAK M. 2017. Chronione gatunki ważek (Odonata) torfowiska koło Buszyna na terenie Nadleśnictwa Polanów. – Protected dragonfly species in a peat bog near Buszyna, Polanów Forest Division. [w:] J. DOMINIŁ (red.). Ósme Dni Różnorodności Biologicznej w Leśnym Kompleksie Promocyjnym Lasy Środkowopomorskie „Nadleśnictwo Polanów”. – [Eighth Days of Biodiversity in the Forest Promotional Complex of Środkowopomorskie Forests, Polanów Forest Division]. Wydawnictwo Ekwita, Słupsk, 101-109.
2. ZAWAL A., MROWIŃSKI P., MROWIŃSKA B., CIENIUCH P., JANKOWSKI P. 2017. Fauna bezkręgowców. – [Invertebrate fauna]. [w:] W. BACIECZKO (red.). Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy – 25 lat. Historia, przyroda, turystyka, edukacja. – [Barlinecko-Gorzowski Landscape Park – 25 years. History, nature, turistics, education]. Zarząd Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego, Gorzów Wielkopolski – Zielona Góra, 143-169.

Artykuły i doniesienia naukowe

3. CZECHOWSKI P., GAJDA K. 2017. Obserwacje lechicy białoznacznej *Orthetrum albistylum* (SELYS, 1848) (Odonata: Libellulidae) w województwie lubuskim. – The records of the White-tailed Skimmer *Orthetrum albistylum* (SELYS, 1848) (Odonata: Libellulidae) in Lubuskie Province. Przegląd Przyrodniczy, 28 (1): 107-110.

2018

Monografie

1. BURDA E., CIEBIERA O., CZECHOWSKI P., JERZAK L., NAJBAR B., NOWACKA-CHIARI E., NOWACKI A., REKTOR R., WALIŃSKA K., WIECZOREK M., ZIELENIEWSKI W. 2018. Przyroda Kopalni Surowców Mineralnych Nowogród Bobrzański. – [Nature of the Nowogród Bobrzański Mineral Resources Mine]. Liga Ochrony Przyrody, Zarząd Okręgu w Zielonej Górze, Zielona Góra.
2. ŁABĘDZKI A. 2018. Ważki różnoskrzydłe (Odonata, Anisoptera) borów sosnowych Polski. – [Dragonflies (Odonata, Anisoptera) of pine woods in Poland]. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań.
3. STAŃKO R., WOŁĘJKO L., PAWŁACZYK P. 2018. Podręcznik dobrych praktyk w ochronie torfowisk alkalicznych. – A Guidebook on Good Practices of alkaline fen conservation¹. Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin.
4. STAŚKOWIAK A., SOWA R. 2018. Ważki Ziemi Skarżyskiej. – [Damselflies and dragonflies of Skarżysko Land]. PiS Agencja Wydawniczo-Poligraficzna, Skarżysko-Kamienna.

Rozdziały w monografiach

5. BEDNAREK P. 2018. Wpływ górnictwa otworowego siarki na środowisko przyrodnicze w perspektywie 17 lat od zakończenia eksploatacji w Kopalni Siarki „Jeziórko”. – [The impact of sulfur mining on the natural environment within 17 years from the end of operation at the “Jeziórko” Sulfur Mine]. [w:] J. WEPSIĘĆ, Ł. LIS (red.). Przegląd 40-letniej działalności Ligi Ochrony Przyrody w Tarnobrzegu w odniesieniu do edukacji ekologicznej oraz ochrony przyrody. – [An overview of the 40-year activity of the Nature Conservation League in Tarnobrzeg in relation to ecological education and nature conservation]. Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu w Tarnobrzegu, Tarnobrzeg, 27-32.
6. ŻARCZYŃSKA A., KAŃTOCH Ł., NAWŁATYNA P., TRACZYK W., BARTYŚ S., SKOWRONEK P., ŁOŚ A., WOJTAŚ J., ZIELIŃSKI D. 2018. Wielokierunkowe wykorzystanie owadów przez człowieka: hodowla, pokarm, kultura. – [Multidirectional use of insects by humans: breeding, food, and cultures]. [w:] B. NOWAKOWICZ-DĘBEK, W. CHABUZ (red.). Biogospodarka i środowisko. – [Bioeconomy and the environment]. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego, Lublin, 46-51.

Artykuły i doniesienia naukowe

7. ANTCZAK-ORLEWSKA O., TOŃCZYK G. 2018. Ważki (Odonata: Zygoptera, Anisoptera) Polski północno-wschodniej – nowe dane. – Damselflies (Odonata: Zygoptera) and dragonflies (Odonata: Anisoptera) in north-eastern Poland: new records. *Odonatrix*, 14 (10): 1-3.
8. BARTKOWICZ J. 2018. Owady jadalne jako źródło składników odżywczych w żywieniu człowieka. – Edible Insects as a Source of Nutrients the Human Nutrition. *Zeszyty Naukowe WSES w Ostrołęce*, 3/2018 (30): 23-35.
9. BERNARD R., DARAŻ B. 2018. New records of dragonflies (Odonata) in Zambia. *African Invertebrates*, 52 (9): 165-193.

¹ książka wydana w dwóch wersjach językowych – book published in two language versions

10. BERNARD R., DARAŻ B., DABERT M. 2018. Redescription of *Ceriagrion mourae* with notes on its position in the genus *Ceriagrion* (Odonata: Coenagrionidae). International Journal of Odonatology, 21 (2): 151-164.
11. BUCZYŃSKI P., OBŁOZA P. 2018. Pierwsze stwierdzenie zawleczenia egzotycznej ważki *Ischnura senegalensis* (RAMBUR, 1842) (Odonata: Coenagrionidae) do Polski. – First record of the introducing of exotic dragonfly *Ischnura senegalensis* (RAMBUR, 1842) (Odonata: Coenagrionidae) into Poland. Odonatrix, 14 (1): 1-8.
12. BUCZYŃSKI P., RYCHŁA A., WENDZONKA J., BRODAKCI M., GOŁĄB M.J., GRZĘDZICKA E., JANKOWSKA B., HOLNICKI-SZULC F., JĘDRO G., KUCHARSKI A., KUSAL B., LIBERSKI J., MIKOŁAJCZUK P., MIŁACZEWSKA E., MISZTA A., ORZECZOWSKI R., PACIORA K., ŚNIEGULA S., SZYMAŃSKI J., TARKOWSKI A., TOŃCZYK G. 2018. Ważki (Odonata) stwierdzone w Pienińskim Parku Narodowym i jego okolicach podczas XIV Ogólnopolskiego Sympozjum Odonatologicznego PTE (Krościenko nad Dunajcem, 6-9 VII 2017). – Dragonflies (Odonata) recorded in the Pieniński National Park and its vicinity during the 14th National Odonatological Symposium of the Polish Entomological Society (Krościenko nad Dunajcem, July 6-9, 2017). Odonatrix, 14 (5): 1-16.
13. GOŁDYN R., SZPAKOWSKA B., ŚWIERK D., DOMEK P., BUXAKOWSKI J., DONDAJEWSKA R., BARAŃKIEWICZ D., SAJNÓG A. 2018. Influence of stormwater runoff on macroinvertebrates in a small urban river and a reservoir. Science of the Total Environment, 625: 743-751.
14. HAJDUKIEWICZ H., WYŻGA B., AMIROWICZ A., OGLECKI P., RADECKI-PAWLIK A., ZAWIEJSKA J., MIKUŚ P. 2018. Ecological state of a mountain river before and after a large flood: Implications for river status assessment. Science of the Total Environment, 610-611: 244-257.
15. HERMAŃSKI A. 2018. Wyniki obserwacji ważek (Odonata) na terenie rozlewiska wśród nieużytkowanych łąk koło miejscowości Kajny (Polska, Warmia, gm. Jonkowo). – The results of dragonfly observations (Odonata) around a pool among disused meadows near Kajny (Poland, Warmia, Jonkowo commune). Odonatrix, 14 (11): 1-6.
16. HERMAŃSKI A. 2018. Wyniki obserwacji ważek (Odonata) na terenie obszaru PLH280039 Natura 2000 „Jonkowo–Warkały” (Polska, Warmia, gm. Jonkowo). – The results of damselfly and dragonfly observations (Odonata) in the “Jonkowo-Warkały” Natura 2000 area (PLH280039) (Poland, Warmia, Jonkowo commune). Odonatrix, 14 (12): 1-6.
17. HERMAŃSKI A. 2018. Wyniki obserwacji ważek (Odonata) na terenie rozlewiska wśród łąk i pastwisk koło miejscowości Wrzesina (Polska, Warmia, gm. Jonkowo). – The results of damselfly and dragonfly observations (Odonata) around a pool among meadows and pastureland near Wrzesina (Poland, Warmia, Jonkowo commune). Odonatrix, 14 (13): 1-5.
18. JANKOWSKA B. 2018. Pierwsze stwierdzenie *Somatochlora alpestris* (SELYS, 1840) (Odonata: Corduliidae) w Pieninach. – First record of *Somatochlora alpestris* (SELYS, 1840) (Odonata: Corduliidae) in Pieniny Mountains. Odonatrix 14 (4): 1-2.
19. KALKMAN V.J., BOUDOT J.-P., BERNARD R., DE KNIJF G., SUHLING F., TERMAAT T. 2018. Diversity and conservation of European dragonflies and damselflies (Odonata). Hydrobiologia, 811 (1): 269-282.
20. KOSEWSKA O., BUCZYŃSKI P. 2018. Nowe stwierdzenie populacji autochtonicznej *Sympetrum depressiusculum* (SELYS, 1841) (Odonata: Libellulidae) w Polsce północno-wschodniej. – New record of an autochthonic population of *Sympetrum depressiusculum* (SELYS, 1841) (Odonata: Libellulidae) in the north-eastern Poland. Odonatrix, 14 (9): 1-6.

21. KOWALSKA J., RYCHŁA A. 2018. Ważki (Odonata) zaobserwowane nad Jeziorem Wojnowskim Zachodnim i Jeziorem Wojnowskim Wschodnim (województwo lubuskie) w latach 2009-2017. – Dragonflies (Odonata) observed at Lake Wojnowskie Zachodnie and Lake Wojnowskie Wschodnie (district Lubuskie) in the years 2009-2017. *Odonatrix*, 14 (2): 1-5.
22. KREPSKI T., CZERNIAWSKI R. 2018. Shaping of macroinvertebrate structures in a small fishless lowland stream exposed to anthropopressure, including the environmental conditions. *Knowledge and Management of Aquatic Ecosystems*, 419 (19): 1-11.
23. KRODKIEWSKA M., STRZELEC M., SPYRA A., LEWIN I. 2018. The impact of environmental factors on benthos communities and freshwater gastropod diversity in urban sinkhole ponds in roadside and forest contexts. *Landscape Research*, on line first, 1-16.
24. MARTÍNEZ-LENDECH N., GOLAB M.J., OSORIO-BERISTAIN M., CONTRERAS-GARDUÑO J. 2018. Sexual signals reveal males' oxidative stress defences: Testing this hypothesis in an invertebrate. *Functional Ecology*, 32 (4): 937-947.
25. ORŁOWSKI G., KARG J., JERZAK L., BOCHEŃKI M., PROFUS P., KSIĄŻKIEWICZ-PARULSKA Z., ZUB K., EKNER-GRZYB A., CZARNECKA J. 2018. Data exploration on diet, and composition, energy value and functional division of prey items ingested by White Storks *Ciconia ciconia* in south-western Poland: Dietary variation due to land cover, reproductive output and colonial breeding. *Data in Brief*, 21: 1196-1203.
26. RIS A., GWIAZDA R. 2018. Diet and feeding of nestling Little Bitterns *Ixobrychus minutus* at fishponds: testing a new method for studying a difficult-to-monitor species. *Bird Study*, 65 (2): 257-260.
27. SENN P. 2018. Damselflies (Odonata: Zygoptera) and dragonflies (Odonata: Anisoptera) in northern Poland: new records. *Odonatrix*, 14 (8): 1-13.
28. SNIĘGULA S., GOLAB M.J., DROBNIAK S.M., JOHANSSON F. 2018. The genetic variance but not the genetic covariance of life-history trait changes towards the north in a time-constrained insect. *Journal of Evolutionary Biology*, 31 (6): 853-865.
29. WISZNIEWSKA M., BUCZYŃSKI P. Późne stwierdzenie *Anax ephippiger* (BURMEISTER, 1839) (Odonata: Aeshnidae) w Polsce południowej (Anisoptera: Libellulidae). – A late record of *Anax ephippiger* (BURMEISTER, 1839) (Odonata: Aeshnidae) in southern Poland. *Odonatrix*, 14 (14): 1-4.
30. WÓJCIK Ł., SCHULZ M., STANISZEWSKI A., IWAŃSKI B., SIKORSKI Ł., SKOWRONEK P., ŁOŚ A. 2018. Wpływ plastycznej strategii życia tygrzyka paskowanego na stabilizację jego populacji w Polsce. – The influence of the wasp spider life strategy plasticity on the stabilization of its population in Poland. *Nauki Przyrodnicze*, 1 (19): 11-21.

Komunikaty konferencyjne

31. BUCZYŃSKA E., BUCZYŃSKI P. 2018. Survival under anthropogenic impact: the response of dragonflies (Odonata), beetles (Coleoptera) and caddisflies (Trichoptera) to environmental disturbances in a two-way industrial canal system. [w:] 3rd Central European Symposium for Aquatic Macroinvertebrate Research, 8-13 July 2018, Łódź, Poland. Book of abstracts. University of Łódź, Łódź, 91.
32. BUCZYŃSKA E., BUCZYŃSKI P. 2018. Rola torfianek w utrzymaniu różnorodności biologicznej owadów wodnych: studium przypadku małego nizinnego torfowiska sfagnowego w Polsce środkowo-wschodniej. – [The role of peat excavations in maintaining the biodiversity of aquatic insects: a case study of a small lowland

- Sphagnum* bog in Central-Eastern Poland]. [w:] Zeszyt streszczeń. XXV Ogólnopolskie Warsztaty Bentologiczne „Różnorodność fauny dennej w zbiornikach antropogenicznych”, Ustroń, 16-19 maja 2018. – [Abstracts book. 25th National Benthological Workshops “Diversity of bottom fauna in anthropogenic water bodies”, Ustroń, May 16-19, 2018]. Uniwersytet Śląski, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Katedra Hydrobiologii, Katowice, 21-22.
33. SYSIAK M. 2018. Efekt chemicznej symulacji obecności larwy ważki *Ischnura elegans* na tempo filtracji *Daphnia magna*. – [The effect of chemical simulation of the presence of larvae of the dragonfly *Ischnura elegans* on the filtration rate of *Daphnia magna*]. [w:] A. KLINK, L. POLECHOŃSKA (red.). XXIV Zjazd Hydrobiologów Polskich. Hydrobiologia w obliczu zmian klimatu. Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, 216.
34. TARKOWSKI A., BUCZYŃSKI P. 2018. Torfianki – koło ratunkowe dla fauny wodnej na wysychających torfowiskach, na przykładzie ważek (Odonata). – [Peat excavations – lifebuoy for water fauna on drying peat bogs, on the example of dragonflies (Odonata)]. [w:] Zeszyt streszczeń. XXV Ogólnopolskie Warsztaty Bentologiczne „Różnorodność fauny dennej w zbiornikach antropogenicznych”, Ustroń, 16-19 maja 2018. – [Abstracts book. 25th National Benthological Workshops “Diversity of bottom fauna in anthropogenic water bodies”, Ustroń, May 16-19, 2018]. Uniwersytet Śląski, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Katedra Hydrobiologii, Katowice, 13.
35. TARKOWSKI A., BUCZYŃSKI P. 2018. Dragonfly fauna of calcareous fens in middle-eastern Poland. [w:] 3rd Central European Symposium for Aquatic Macroinvertebrate Research, 8-13 July 2018, Łódź, Poland. Book of abstracts. University of Łódź, Łódź, 74.
36. TARKOWSKI A., BUCZYŃSKI P., BUCZYŃSKA E., BANACH-ALBIŃSKA B. 2018. The interesting site of the occurrence of *Somatochlora arctica* in eastern Poland. [w:] W. ZESSIN (red.). 37. Jahrestagung der Gesellschaft deutschsprachiger Odonatologen (GdO e.V.). Programm, Allegemeine Hinweise, Kurzfassungen der Vorträge und Poster, Teilnehmerverzeichnis. 6. bis 8. April 2018 in Banzkow (Meckl.). Naturforschende Gesellschaft Mecklenburg e.V., Ludwiglust, 37

Literatura i recenzje

37. BUCZYŃSKI P., TOŃCZYK G. 2018. Polskie i dotyczące Polski prace odonatologiczne. 16. Rok 2017. – Polish and dedicated to Poland odonatological papers. 16. The year 2017. Odonatrix, 14 (3): 1-4.
38. BUCZYŃSKI P. 2018. Recenzja – Review. Andrzej STAŚKOWIAK, Ryszard SOWA: Ważki Ziemi Skarżyskiej [Damselflies and dragonflies of Skarżysko Land]. PiS Agencja Reklamowo-Wydawnicza, Skarżysko-Kamienna 2018, 126 s. ISBN 978-83-63423-42-1. Odonatrix, 14 (15): 1-3.

Sprawozdania

39. MISZTA A. 2018. Wspomnienie o Jakubie LIBERSKIM. – Memory of Jakub LIBERSKI. Odonatrix, 14 (6): 1-4.
40. MISZTA A. 2018. Krótka relacja z 5-go Europejskiego Kongresu Odonatologicznego – ECOO 2018. – The short report of 5th European Congress on Odonatology – ECOO 2018. Odonatrix, 14 (7): 1-3.

Publikacje internetowe

41. KOLIŃSKA D., KULIŚ S., MARANDA D., PAKUŁA T., PASTERNAK Ł., SZOPA T. 2018. Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia pod nazwą: „Budowa zachodniego obejścia drogowego miasta Chojnice”. – [Report on the environmental impact of the undertaking named: “Construction of the western bypass of the city of Chojnice”]. Internet: https://www.miastochojnice.pl/wp-content/uploads/2018/04/ROS_Obejscie_Chojnic_2018_03_26.pdf
42. PTASZYŃSKI M., NIEWIADOMSKA A., WINCZEK M. 2018. Raport z inwentaryzacji ważek (Odonata) Kopca Powstania Warszawskiego i Parku Akcji „Burza” w Warszawie. – [Report on the inventory of dragonflies (Odonata) of the Mound of the Warsaw Uprising and the “wskazówki dla rewitalizacji. – [Nature of the Mound of the Warsaw Uprising and the “Storm” Action Park in Warsaw]. [w:] J. ROMANOWSKI (red). Przyroda Kopca Powstania Warszawskiego i Parku Akcji „Burza” w Warszawie. Wyniki inwentaryzacji BioBlitz i wskazówki dla rewitalizacji. – [Nature of the Mound of the Warsaw Uprising and the “Storm” Action Park in Warsaw BioBlitz inventory results and tips for revitalization]. Internet: <http://zzw.waw.pl/wp-content/uploads/2019/01/Przyroda-Kopca-Powstania-Warszawskiego-bioblitz-raport.pdf>

Prace doktorskie, magisterskie, dyplomowe

1. KARASEK T.A. 2018. Opracowanie i testowanie nowej metody oceny stanu ekologicznego środowisk słodkowodnych na podstawie przyżyciowej analizy bentosu. – Development and testing of a new method for assessing the ecological status of freshwater environments based on non-lethal analysis of bentos. Praca doktorska, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii, Warszawa.
Promotor: dr hab. Paweł KOPERSKI.